

Några synpunkter på rättssäkerhet i taxering¹⁾

av kammarrättsassessorn Bengt Törnell (Karlsson)

Rättssäkerhet i taxering är ett stort ämne. Det är sammantaget alla de bestämmelser i olika lagar och författningar, som har till syfte att garantera den skattskyldige en korrekt taxering och utgöra ett skydd mot godtycke och bristande likformighet eller konsekvens.

När man talar om rättssäkerheten tänker man kanske i första hand på iakttagandet av sådana bestämmelser, som reglerar taxeringsförfarandet — det som vi jurister kallar de formella bestämmelserna. Dit hör då att taxeringsarbetet skall bedrivas i särskild ordning och att taxeringsnämnden skall höra eller underrätta de skattskyldiga i vissa bestämda situationer. Vidare räknas hit rätten att få taxeringsnämndens beslut överprövat i prövningsnämnden, kammarrätten och i regeringsrätten och att vid denna överprövning iaktas särskilda handläggningsregler.

Min tanke är också att huvudsakligen uppehålla mig vid *förfarandet* i taxeringsnämnden och att kring detta göra några reflexioner mot bakgrund framför allt av min erfarenhet av sådana frågor från tre och ett halvt års tjänstgöring hos JO.

¹⁾ Artikelns är en bearbetning av ett föredrag i mars 1969 inför Södermanlands läns taxeringsnämndsordförande.

Om skyldighet att underrätta om avvikelse från självdeklaration

69 § taxeringsförordningen reglerar underrättelseskyldigheten när taxeringsnämnden avviker från den skattskyldiges självdeklaration. Denna bestämmelse är tydligen en stötesten för taxeringsnämndsordförandena. Och ändå gäller det en bestämmelse som i jämförelse med många andra svårtolkade och dunkla föreskrifter ter sig ovanligt klar och entydig.

Den underrättelse som det talas om i paragrafen motsvarar en domstols dom eller ett förpliktande beslut av varje annan myndighet. Det är bara den skillnaden att det är få myndighetsåtgärder som berör medborgarna så nära och så allmänt som beslut om taxering. Det finns därför särskild anledning att inte slarva med underrättelserna. Från rättssäkerhetssynpunkt fyller underrättelsen den funktionen att den skall klargöra för den skattskyldige hur taxeringsnämnden bedömt hans deklaration. Den skattskyldige skall med ledning av underrättelsen kunna avgöra om han skall låta sig nöja med taxeringsnämndens beslut eller om han skall klaga till prövningsnämnden.

Nu finns det fortfarande taxeringsnämndsordförande som tycks resonera ungefär som så här: ”Det gör inte så mycket om jag råkar glömma bort att underrätta en och annan. När han får

sin skattsedel ser han ju att taxeringen har blivit ändrad och då har han ju rätt att anföra besvär i särskild ordning.” — Ja, han har — lyckligtvis — rätt att, om han inte har blivit underrättad, klaga hos prövningsnämnden till och med utgången av året efter taxeringsåret. Den rätten har emellertid ingalunda tillkommit för att ge taxeringsnämnderna möjlighet att slarva med underrättelseplikten utan är naturligtvis bara en säkerhetsventil för det fall att någon av tillfälligt förbiseende inte skulle ha underrättats.

Det förda resonemanget är därför helt förkastligt. Vem vet förresten att en skattskyldig, som råkar ut för ett dylikt förfarande, förstår att bevaka sin rätt om taxeringsnämnden skulle ha taxerat honom oriktigt? Det föreligger i själva verket stor risk för att han aldrig får någon rättelse — beroende på att han inte har någon kopia av sin deklaration, som han kan jämföra med skattsedeln eller därför att han inte förstår att läsa skattsedeln eller kanske rentav på att han litar på att taxeringsnämnden taxerat honom på ett riktigt sätt.

En annan ursäkt för underlåtenhet att underrätta låter så här: ”Här var ju fråga om en ren felräkning. Det fanns ingen anledning att klaga och därför var det ju helt onödigt att underrätta.” Då kan det vara anledning påpeka följande. Många skattskyldiga gör först en kladd till deklarationen. Sedan för de över siffrorna från kladden till en ny blankett. Det är då naturligtvis lätt hänt att det sker någon felaktighet vid överföringen. Om en summering i deklarationen inte stämmer betyder det därför inte med säkerhet att det är summeposten som är fel. Det kan i stället vara fel på

någon av delposterna. Är det sista fallet finns det givetvis all anledning att den skattskyldige genom underrättelse om taxeringsnämndens ”rättelse” får tillfälle att påtala förhållandet hos prövningsnämnden. En underrättelse om ifrågasatt avvikelse är f. ö. alltid bra i tveksamma fall.

Taxeringsändringar till den skattskyldiges förmån föranleder ofta att taxeringsnämnden underlåter att underrätta. Här finns uppenbarligen ingen anledning för den skattskyldige att klaga och från den synpunkten är underrättelse naturligtvis obehövlig. Det är dock att märka att taxeringsförordningen inte gör någon skillnad på avvikelser till den skattskyldiges nackdel och sådana till hans förmån. Alla avvikelser skall föranleda underrättelse. För att Ni inte skall tycka att jag står här och bara är formalistisk skall jag framhålla även ett annat skäl, som enligt min mening starkt talar för att även underrätta om avvikelser till den skattskyldiges förmån. I deklarationstider läggs en tung börda på alla inkomsttagare. Samhället kräver av medborgarna att de på heder och samvete skall fylla i sin självdeklaration med en mängd uppgifter av olika slag. Av deklaranter krävs en noggrannhet, som för många verkar rena pedanteriet, när det gäller att redovisa olika data och specificera inkomster och utgifter. När samhället anser sig kunna ställa sådana krav på den skattskyldige är det inte mer än rimligt att han har rätt att ställa vissa krav på de myndigheter som handlägger hans taxering. Ett minimikrav är — det måste man väl erkänna — att uttryckliga föreskrifter i lagar och förordningar iakttas på ett oantastligt sätt. Jag är övertygad om att det har den största betydelse

för förtroendet för taxeringsmyndigheterna och tilltron till deras kompetens att de här föreskrifterna iakttas till punkt och pricka. Och vad bra det måste vara för den kvinna som har underlåtit att göra förvärvsavdrag att få reda på att hon har rätt till det. Hon kommer att ge taxeringsnämnden goodwill genom att berätta om det och hon kommer kanske att göra rätt i sin deklaration nästa år, vilket besparar nämnden arbete. Hon behöver inte heller gå och undra när hon får sin skattsedel vad som föranlett ändringen och om hon vågar ringa och fråga. Ja, som framgår av det sagda så finns det många skäl för att underrätta även i sådana fall.

Det enda fall, där jag kan hålla med om att underrättelse ej är nödvändig är när ändringen är så liten att den ej påverkar taxeringen. Men då kan man ju lika bra låta bli att ändra. I detta sammanhang vill jag varna för det fall att två ändringar tar ut varandra. En höjning i visst hänseende motsvaras av en nedsättning i annat hänseende. Även om ändringarna är identiska till beloppet så att utåt sett taxering kommer att åsättas till de belopp, som angetts i deklarationen så måste ändå underrättelse ske i detta fall.

I en självdeklaration är ju inte alla yrkanden siffermässigt uttryckta. Uppgifter, som påverkar ortsavdrag lämnas t. ex. på första sidan i deklarationen. Där brukar också återfinnas en hel del yrkanden såsom yrkande om extra avdrag m. m. Avvikelse från sådana yrkanden medför också underrättelseskylldighet. Ibland kan ett yrkande vara framställt på sådant sätt att nämnden oavsett vilken bedömning som sker måste underrätta den skattskyldige om nämndens be-

slut. Jag har ett färskt exempel från JO på ett fall av detta slag. Vid en inspektion iakttogs att två makar, som båda hade avlämnat deklaration, på framsidan av sina deklarationer upplyst om att de var hemskilda sedan någon gång i november under beskattningsåret. De förklarade att mannen hade lämnat hustrun underhållsbidrag med 1.800 kronor och att de överlämnade åt nämnden att bedöma om hur beloppet skulle beskattas. Inuti deklarationen hade det här bidraget inte påverkat makarnas inkomstberäkning. Mannen hade alltså inte yrkat något avdrag och hustrun hade inte upptagit någon del av beloppet såsom inkomst. Vad gjorde taxeringsnämnden? Ingenting! Makarna taxerades enligt den siffermässiga uppställningen i deklarationen. Någon underrättelse utsändes ej. Måhända har taxeringsnämndsordföranden av förbiseende gått förbi makarnas yrkande. Hur som helst så har här förelegat ett fall, där taxeringsnämnden hade varit skyldig att, hur den än hade förfarit, underrätta makarna om hur den bedömt frågan.

Även yrkanden i bilagor till deklarationen och i skrifter som kommer in till taxeringsnämnden under taxeringsarbetet måste behandlas på samma sätt som ett yrkande i huvudformuläret. Om taxeringsnämnden inte följer yrkandet skall den skattskyldige således underrättas.

Ja, det var en del om i vilka fall underrättelse skall sändas. I fråga om innehållet i underrättelsen, så skulle jag först vilja ge några råd, som syns mig befogade mot bakgrunden av de deklarationsgranskningar, som rutinmässigt sker vid JO:s inspektioner hos lokala skattemyndigheter. Se till att i de fall där flera avvikelser skett alla dessa också blir med i

underrättelsen. Se också till att de olika avvikelserna blir identifierade på ett sådant sätt att den skattskyldige förstår vad det gäller. Så kommer vi till en sak, som minsann inte hör till de lättaste. Enligt särskild föreskrift i 69 § taxeringsförordningen skall i underrättelsen anges skälen för avvikelserna. Mången ordförande har säkert rivit sitt hår i sina försök att hitta en lämplig motivering för en skönstaxering eller ett förmånsvärde. Jag skall här inte närmare gå in på den sortens avvikelser. I fråga om sådana vill jag hänvisa till Bertil Wennergrens artikel i Skattenytt 1966 s.185 "Underrättelse om avvikelse från självdeklaration". Jag skall beröra ett annat fall.

En skattskyldig har yrkat avdrag för inköp av kamera men taxeringsnämnden tror inte på att den skattskyldige köpt kameran för att använda den i sin förvärvsverksamhet. Skriv inte bara: "Avdrag för inköp av kamera medgavs ej" utan lägg till "då den ansågs anskaffad huvudsakligen för privat bruk" eller något liknande. Eller skriv så här "Kameraköpet ansågs ej utgöra avdragsgill kostnad i tjänsten (i Eder förvärvsverksamhet)". En riktpunkt när man lämnar motivering bör nämligen vara att den skattskyldige skall få en ledtråd om han vill överklaga taxeringsnämndens beslut. Om man endast skriver "avdrag för inköp av kamera medgavs ej" kan den skattskyldige inte veta varför han inte får avdrag. Är det avsaknad av kvitto? Finns det någon särskild bestämmelse i skattelagarna om kostnader av detta slag?

Med anknytning till några JO-uttalanden skulle jag vidare vilja tillägga följande. När det gäller uppskattnings-

frågor, där taxeringsnämnden följer anvisningar av riksskattenämnden eller prövningsnämnden räcker det att såsom skäl ange att uppskattning skett enligt anvisningarna. En taxeringsnämndsordförande hade emellertid på samma kortfattade sätt åberopat förste taxeringsintendentens anvisningar. Det tyckte JO inte var särskilt lämpligt eftersom dessa anvisningar inte är tillgängliga för allmänheten på samma sätt som prövningsnämndens och riksskattenämndens anvisningar utan snarast är att betrakta som internt arbetsmaterial.

En motivering som jag personligen tycker illa om är när det står att avdrag vägrats eller inkomst uppskattats till visst belopp "med hänsyn till vad inom nämnden var känt rörande den skattskyldige". En sådan motivering är intetsägande — och kan dessutom ge den skattskyldige anledning till undran vilka personliga eller andra förhållanden om honom som egentligen framförts i nämnden.

Det händer att nämnden ibland såsom skäl åberopar "praxis". I och för sig finns väl inget att erinra mot det men det är förstås ändå bättre om direkt kan anges ett speciellt rättsfall. Det är ju annars svårt för den skattskyldige att förstå vad som åsyftas. Har man inget rättsfall lätt åtkomligt får man förstås nöja sig med att skriva "enligt praxis" eller "enligt stadgad praxis". JO har emellertid påpekat att man inte — såsom en ordförande gjort — får skriva praxis om man endast har ett prövningsnämndsbeslut att stödja sig på. Talar man om praxis bör det vara fråga om avgörande i högsta instans — eventuellt kammarrätten. I allmänhet krävs också flera avgöranden innan man kan tala

om en praxis. För att undanröja eventuellt missförstånd vill jag tillägga att det givetvis inte finns något hinder för taxeringsnämnd att även åberopa ett prövningsnämndsbeslut eller tillämpad praxis i prövningsnämnden men då får det direkt sägas ut.

Vad angår sådana fall där det verkar mer än vanligt svårt att finna uttryck för motiven till en avvikelse kan det finnas skäl att ta sig en särskild tankeställare. Det kanske helt enkelt ligger så till att det inte finns några bärande motiv för avvikelsen. Är det så bör man med det snaraste ta taxeringen under omprövning för att eventuellt avstå från avvikelsen.

I fråga om underrättelserna vill jag slutligen påpeka att de bör vara tydligt skrivna med maskin eller vårdad handstil. Undvik att använda sådana förkortningar som PN, TN och TI. Om ordföranden har en otydlig namnteckning måste han med stämpel eller på annat sätt förtydliga sin underskrift.

Om skyldighet att bereda den skattskyldige tillfälle att yttra sig

Skyldigheten att bereda skattskyldig tillfälle att yttra sig, den s.k. kommunikationsskyldigheten, finns inskriven i 65 § taxeringsförordningen. Den paragrafen är — åtminstone om man för döma av antalet begångna felaktigheter — synbarligen också svår att tillämpa korrekt. Tanken bakom bestämmelsen är att man genom att höra den skattskyldige innan avvikelse meddelas om möjligt skall förhindra att taxeringsnämnden åsätter en oriktig taxering på grund av misstag om vad visst yrkande egentligen innebär eller därför att den skattskyldige

i sin deklaration inte presenterat alla de omständigheter, som kan andragas som skäl för visst yrkande. Den vanligaste formen för att bereda den skattskyldige tillfälle att yttra sig är en underrättelse om ifrågasatt avvikelse. Att det är ett bra sätt skall inte förnekas men ibland verkar det som om man använde sig av den här modellen litet väl stelbent och slentrianmässigt.

Det är inte nödvändigt att bereda den skattskyldige tillfälle att yttra sig genom en ifrågasatt avvikelse. Om en ändring blir aktuell mot slutet av taxeringsperioden är det till och med ibland olämpligt med detta förfarande, som förutsätter att underrättelsen med posten når den skattskyldige, att han härefter får minst 5 — enligt blanketten 8 dagar — på sig att svara och att hans svarsförsändelse hinner komma tillbaka till sista sammanträdet med taxeringsnämnden. Tidsåtgång minimum 10 dagar, förmodligen vanligen mer på grund av helgdagar, oregelbundenheter i postgången eller annat. När tiden är knapp är det avgjort fördelaktigare att försöka nå den skattskyldige på telefon. En avgjord fördel härmed är att man kanske kan få svar med detsamma. Man kan ställa kompletterande frågor. Det är nog ingen tvekan om att många frågor ofta bäst och enklast löses genom telefonsamtal. En underrättelse om ifrågasatt avvikelse är ju inte formulerad som en förfrågan och erinringarna blir därför inte alltid tillfredsställande från utredningssynpunkt.

Med hänsyn till den arbetspress, som utmärker taxeringsarbetet, försöker man ibland att hitta både möjliga och omöjliga genvägar. En mindre lämplig är att utan föregående kontakt med den skattskyldige skicka en ifrågasatt avvikelse

med följande innehåll: ”I brist på närmare utredning beräknades Edra fördyrare levnadskostnader till skäliga 2.000 kronor.” Sådana underrättelser retar folk. De tycker att nämnden har uttalat ett misstroende mot dem genom det hot om skönsuppskattning som underrättelsen innebär. Det är inte alltid så lätt för de skattskyldiga att redan från början veta vilken utredning, som de skall föga till deklARATIONEN. Yrkandet kan ju vara mycket välgrundat. Här bör ordföranden i stället göra en förfrågan och först om en sådan inte leder till något resultat kan det vara befogat med en ifrågasatt avvikelser i den stil som jag nämnde.

Den stora frågan när det gäller 65 § är ändå: När kan nämnden besluta om taxering utan att i förväg bereda den skattskyldige tillfälle att yttra sig? Redan i huvudregeln finns en inskränkning. Det står i 65 § att så skall ske — *där hinder ej möter*. När möter det hinder? Det är om man ej kan nå den skattskyldige, beroende på att han har flyttat till okänd adress eller håller sig undan eller av annan orsak är oanträffbar. Att taxeringsarbetet är forcerat är däremot inget lagligt skäl för att underlåta att inhämta den skattskyldiges yttrande.

När det är fråga om felräkning och dylikt behöver man inte höra den skattskyldige. Även i sådant fall kan det dock vara värdefullt att kontrollera att man ej gjort något misstag själv. Så står det i slutet av paragrafen att det inte är nödvändigt med kommunikation ”då eljest yttrande av den skattskyldige uppenbarligen inte är erforderligt för frågans bedömning”. Här finns onekligen utrymme för många tolkningar. Utan att fördjupa mig i frågan skulle jag vilja ange såsom en hållpunkt, att det skall vara

fråga om avvikelser som står ganska nära rena skriv- och räknefel, t. ex. ett försäkringsavdrag nedsättes från 625 kronor till maximalt tillåtna 500 kronor, eller då det gäller tillämpning av klar och otvetydig bestämmelse, t. ex. om det är fråga om att vägra avdrag för lön åt hustru. I alla andra fall skall den skattskyldige få tillfälle att yttra sig, vare sig det sker genom en ifrågasatt avvikelse eller genom ett telefonsamtal eller vid personligt sammanträffande.

Jag vill i detta sammanhang påpeka, att man alltid bör göra anteckning i deklARATIONEN om eventuella kontakter som tagits med den skattskyldige på annat sätt än skriftligen.

En fråga, om vilken det har rått delade meningar, är om det är tillåtet att skicka ut underrättelse om ifrågasatt avvikelse innan taxeringen diskuterats vid sammanträde med nämnden. De som menar att det inte är tillåtet brukar åberopa att här är fråga om ett preliminärt beslut om taxering och att alla beslut om taxering skall fattas av nämnden och inte av ordföranden ensam. Enligt min mening kan man på lika goda grunder hävda motsatt uppfattning under åberopande av att taxeringsförordningen inte innehåller några bestämmelser om preliminära beslut om taxering och att ordalagen i 65 § taxeringsförordningen inte lägger hinder för att ordföranden skickar ut ifrågasatt avvikelse innan nämnden diskuterat taxeringen. JO har i ett klagorende tagit ställning till den här frågan och fann då inte anledning rikta kritik mot en ordförande, som utan nämndens hörande skickade ut underrättelse om ifrågasatt avvikelse. Även om förfarandet inte föranledde någon JO-anmärkning skulle jag ändå

vilja rekommendera till försiktighet i vissa fall. Det gäller framförallt förslag om skönstaxeringar men även andra uppskattnings- och värderingsfrågor såsom t. ex. extra avdrag eller bostads- och bilförmån, i den mån det finns anledning att frångå prövningsnämndens och riks-skattenämndens anvisningar. Det är ju alltid bra att redan från början koppla in hela nämnden på en sån här fråga så att ordföranden kan förvissa sig om att han har nämnden med sig i sin bedömning. Annars kanske det kan gå som det kom fram i ett annat av JO behandlat ärende. En skattskyldig fick en ifrågasatt avvikelse med ett förslag till skönstaxering på 25.000 kronor. Sedan han kommit in med vissa erinringar mot den föreslagna skönstaxeringen fick han så småningom en underrättelse om slutlig avvikelse enligt vilken inkomsten uppskattats till 30.000 kronor. Det visade sig i detta fall att ordföranden på egen hand gjort den första uppskattningen men när ärendet drogs i nämnden tyckte den att uppskattningen var för låg. Jag låter vara osagt om det eventuellt var de argument som den skattskyldige anförde mot den första uppskattningen som olyckligtvis gav anledning till att tro att han hade ytterligare inkomster. I varje fall var förfarandet inte särskilt lyckat och man kan kanske förstå att den skattskyldige tyckte sig illa behandlad när han, efter att ha bemött den första underrättelsen plötsligt och utan att ytterligare kontakt tagits med honom, får besked att han har taxerats till ännu högre belopp. Ofta kan det därför vara bättre att föredra taxeringen i nämnden redan innan man skickar ut ifrågasatt avvikelse. Nackdelen härmed skulle vara att man i fall där

den skattskyldige kommer in med erinringar blir tvungen att ta upp taxeringen ytterligare en gång vid senare sammanträde.

Om tystnadsplikt

Genom sitt arbete får taxeringsnämndsordföranden inblick i en hel mängd personers privata förhållanden. Vad som avslöjas är kanske många gånger mer brännbart än man föreställer sig och det finns alldeles säkert många som skulle vara intresserade av att få höra något om sina grannars, vänners eller släktingars deklaringar. I allmänhet är det väl inte så svårt att värja sig mot sådan nyfikenhet men jag vill särskilt varna för en fälla, som jag visserligen inte vet att någon taxeringsnämndsordförande gått i — men däremot andra, som genom sitt arbete fått tillgång till hemligstämplade uppgifter. Vad jag tänker på är att ordföranden får förfrågan från någon i ett kommunalt eller statligt organ, som säger sig behöva upplysningar om X med anledning av ärendet rörande X, som han handlägger. Då tänker Ni på att myndigheterna skall räcka varandra handen, som det så vackert heter. Och så menar Ni, att den som ringer säkert har rätt att få de här uppgifterna — han vet nog bättre än jag, han som är statstjänsteman på heltid. Men jag vill varna: Lämna inte ut några uppgifter om Ni inte är alldeles säker på att Ni får lämna ut dem. Är Ni det minsta osäker så hänvisa honom att låna deklaringen eller be honom återkomma när Ni har konsulterat med förste taxeringsintendenten eller annan, som har större erfarenhet. Det här är kanske inte direkt någon rättssäkerhetsfråga men jag har ändå velat ta upp

den därför att omutlig tystlåtenhet hör till de absolut nödvändiga dygderna hos en taxeringsnämndsordförande och är en viktig ingrediens i det ömsesidiga förtroende mellan svenska folket och deras taxeringsmän, som alltid bör eftersträvas.

Om föredragning i taxeringsnämnd

Problemet här är att taxeringsförordningen förutsätter, att alla deklarationer skall föredragas vid taxeringsnämndens sammanträden. Beslut om taxering får endast fattas av nämnden, ej av ordföranden ensam. En strikt tillämpning av taxeringsförordningen skulle emellertid normalt medföra att ofantligt lång tid av nämndens sammanträden togs i anspråk för genomgång av deklarationer, där det inte fanns anledning att göra någon avvikelse. Åtskilliga ordförande har nog funderat på den här saken och i praktiken har säkerligen en hel del olika varianter på föredragning sett dagens ljus för att ordföranden skall komma ifrån att taxeringsnämndssammanträdena urartar till ett enformigt malande av namn och siffror. Jag vet inte vad författarna till taxeringsförordningen har tänkt sig. Möjligen har de menat att taxeringsdistrikten inte skall vara större än att hela deklaramaterialet skall kunna genomgå i sin helhet vid nämndens sammanträden.

För min del skulle jag nog våga mig på att begränsa föredragningen efter följande linjer. Deklarationer med *inkomst av rörelse* och *inkomst av jordbruksfastighet* bör alltid föredragas. Om ordföranden, kronoombudet eller taxeringsassistenten inte har funnit något anmärkningsvärt vid granskningen räcker det att i nämnden föredraga namn och

bruttoinkomster av olika förvärvskällor. Bruttoinkomsten är enligt min mening bättre än nettoinkomsten eftersom den senare påverkas av så många faktorer, att den inte ger någon ledning för bedömning av rörelsens eller jordbrukets allmänna lönsamhet.

I fråga om deklarationer med *inkomst av tjänst* bör endast sådana behöva föredragas, där avvikelse ifrågasättes av annan anledning än att det förekommit felräkning. Jag vill dock göra ett undantag. För det fall att den skattskyldige finnes berättigad till extra avdrag bör deklarationen föredragas även när det inte ifrågakommer att frånga den skattskyldiges yrkande.

En sak tycker jag att man skall hålla på i detta sammanhang, nämligen att man tar upp den här frågan vid första sammanträdet med taxeringsnämnden och att nämnden skall vara helt enig i saken. Varför inte till och med göra en anteckning i protokollet om detta. Jag vet att det finns de som inte skulle gå med på den här tillämpningen men jag kan inte inse att den innebär någon fara för rättssäkerheten och då faller väl de flesta av de invändningar som skulle kunna uppåddas.

Avslutning

Såsom framgick av vad jag inledningsvis nämnde så innebär rättssäkerhet i taxering inte bara att taxeringsförordningens bestämmelser noggrant efterföljs. Trots att jag här uteslutande uppehållit mig vid formföreskrifter vill jag nog ändå bestämt påstå att goda kunskaper om kommunalskattelagen och en omdömesgill tillämpning av den är ännu viktigare och dessutom mycket svårare.

Avslutningsvis skulle jag vilja säga, att det är ett svårt och ansvarsfyllt arbete att vara taxeringsnämndsordförande och en del kanske känner en viss vanmakt inför alla de föreskrifter som skall iaktas. När det gäller tillämpningen av taxeringsförordningen är det i alla händelser så att de flesta föreskrifter endast innebär en lagfästning av regler som vid

litet eftertanke är helt naturliga. En god sak är att tänka efter: Hur skulle jag vilja att taxeringsnämnden behandlade mig i det här fallet? Och till sist. Viktigare än alla paragrafer är att ordföranden har en riktig inställning till sitt arbete, en strävan att ge de skattskyldiga en korrekt behandling och all den service som är möjlig.